

Sygn. akt III SPP 25/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie ze skargi G. R.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie [...], po

rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 listopada 2015 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik skarżącej G. R. wniósł skargę na przewlekłość w postępowaniu sądowym domagając się: stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...], sygn. akt VI ACz .../14, w sprawie z powództwa D. S., G. T. i M. K. przeciwko pozwanej G. R. o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone; przyznania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 2.000 zł.; nakazania podjęcia czynności zmierzających do rozpoznania zażalenia; zasądzenia kosztów postępowania skargowego oraz zwrotu uiszczonych opłat od skargi.

W uzasadnieniu skargi skarżąca podniosła, że jest pozwaną w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym - Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W., sygn. akt XVII Amc .../13, w której w dniu 2 czerwca 2014 r. zapadło postanowienie o odrzuceniu pozwu, przejściu na rachunek Skarbu Państwa kwoty 1.800 zł tytułem opłaty sądowej, od której powódki były zwolnione

oraz o nieobciążaniu powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie przeciwnej. Postanowienie w zakresie punktu 3 zostało zaskarżone przez pozwaną zażaleniem z dnia 18 czerwca 2014 r. Od czasu wniesienia zażalenia upłynął ponad rok, jednakże nie zostało ono rozpoznane przez Sąd Apelacyjny, a z informacji uzyskanych przez skarżącą wynika, że szacowany czas na rozpoznanie zażalenia to 2,5 roku. Zdaniem skarżącej wielomiesięczne oczekiwanie na rozpoznanie zażalenia nie znajduje żadnego uzasadnienia, a brak podjęcia jakichkolwiek czynności przez Sąd uzasadnia stwierdzenie, że w prowadzonym postępowaniu nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego wniósł o oddalenie skargi, przedstawiając następującą argumentację. Z akt sprawy VI ACz ...1/14 wynika, że akta postępowania sądowego prowadzonego przez SOKiK w W. pod sygn. akt XVII AmC ...7/13 wraz z zażaleniem strony pozwanej na postanowienie z dnia 2 czerwca 2014 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w dniu 23 września 2014 r. W dniu 16 września 2015 r. wyznaczono w sprawie termin posiedzenia niejawnego na dzień 17 września 2015 r., i w tym dniu zapadło postanowienie uwzględniające zażalenie strony pozwanej. W ocenie Prezesa Sądu Apelacyjnego kwestią bezsporną jest, że w okresie od 23 września 2014 r. do 17 września 2015 r., Sąd Apelacyjny nie podjął w sprawie czynności zmierzających do nadania biegu wniesionemu przez pozwaną zażaleniu. Nie uzasadnia to jednak przyjęcia, że w sprawie niniejszej doszło do przewlekłości jej rozpoznania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.; dalej jako: „ustawa o skardze na przewlekłość”). Prezes Sądu Apelacyjnego podkreślił, że przedmiotowa skarga dotyczy postępowania zażaleniowego; stwierdził, że wyznaczanie terminu posiedzeń niejawnych, jak i podejmowanie czynności mających na celu nadanie toku postępowaniu zażaleniowemu, odbywa się według kolejności wpływu spraw do sądu. W 2014 r. do VI Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego wpłynęło ogółem 6221 spraw zażaleniowych, a w okresie do końca września 2015 r. - 2030 zażaleń.

Tak ogromny wpływ spraw nie pozwala na podjęcie w każdej z nich czynności procesowych niezwłocznie po wpłynięciu akt sprawy. Pomimo bardzo dużego obciążenia terminów posiedzeń sprawami oraz ponadprzeciętnego wysiłku ze strony sędziów w ich rozpoznawaniu, okres oczekiwania na wyznaczenie terminu posiedzenia w roku 2014 wynosił około roku. Obecnie okres ten również wynosi około roku. Sprawa, w której zostało wniesione zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w W., wydane w dniu 2 czerwca 2014 r., niewątpliwie jest dla skarżącej sprawą istotną. Niemniej jednak jej przedmiot (koszty zastępstwa procesowego) nie jest wyjątkowy na tyle, aby uzasadniał pominięcie kolejki spraw oczekujących na wyznaczenie terminu posiedzenia. Wcześniejsze rozpoznanie zażalenia skarżącej nie było możliwe, ponieważ wiązałoby się z przesunięciem na dalszy termin innych spraw, w tym zwłaszcza priorytetowo traktowanych zażaleń na rozstrzygnięcia w przedmiocie zabezpieczenia. W ocenie Prezesa Sądu Apelacyjnego – uwzględniając ilość spraw zażaleniowych wpływających do VI Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego oraz charakter sprawy objętej skargą – należy stwierdzić, że roczny okres oczekiwania na podjęcie czynności zmierzających do nadania właściwego biegu postępowaniu zażaleniowemu, mieści się w pojęciu rozsądnego terminu, w którym sprawa może oczekiwać na jej rozpoznanie i nie daje podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania przed tym sądem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywana skarga jest nieuzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Z kolei, stosownie do treści przepisu art. 2 ust. 2 powołanej ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do

przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień jej faktycznej i prawnej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Stosownie do treści przepisu art. 1 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy może dojść zarówno wskutek beczynności (zaniechania), jak i wskutek działania sądu. Odpowiada temu nakaz rozważenia przy rozpoznawaniu skargi nie tylko terminowości podjętych przez sąd czynności, ale także ich prawidłowości. W konsekwencji o przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy. Przewlekłość postępowania to nieuzasadnione żadną z okoliczności wymienionych w art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość długotrwałe zaniechanie przez sąd czynności lub podejmowanie czynności nieefektywnych bądź pozornych.

Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania nie określa, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W judykaturze zasadniczo za przewlekłe uznaje się postępowanie trwające ponad 12 miesięcy (por. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06, LEX nr 360307 i z dnia 24 lipca 2008 r., II OPP 20/08, LEX nr 493700 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384, z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121 i z dnia 8 maja 2013 r., III SPP 51/13, niepublikowane). Nie jest to jednak sztywna cezurą czasową dla oceny zgodności postępowania z konwencyjnymi, konstytucyjnymi i proceduralnymi dyrektywami osądzenia sprawy w rozsądnym terminie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., III SPP 56/14 - niepublikowane).

Rozpatrywana skarga zarzuca przewlekłość postępowania zażaleniowego przed Sądem Apelacyjnym i dotyczy - jak to określa skarżąca - niepodjęcia w ogóle żadnych czynności przez Sąd Apelacyjny co do zażalenia pozwanej na

postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 czerwca 2014 r. w zakresie nieobciążenia powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie przeciwnej.

Z analizy akt przedmiotowej sprawy wynika, że akta postępowania sądowego prowadzonego przez SOKiK pod sygn. akt XVII AmC .../13, wraz z zażaleniem strony pozwanej na postanowienie tego Sądu z dnia 2 czerwca 2014 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w dniu 23 września 2014 r. W dniu 16 września 2015 r. wyznaczono w sprawie termin posiedzenia niejawnego na dzień 17 września 2015 r., i w tym dniu zapadło postanowienie uwzględniające zażalenie strony pozwanej.

Kwestią bezsporną - na co wskazuje Prezes Sądu Apelacyjnego w odpowiedzi na skargę - jest, że w okresie od 23 września 2014 r. do 17 września 2015 r. (16 września 2015 r. wyznaczono termin posiedzenia niejawnego na dzień następny), Sąd Apelacyjny nie podjął w sprawie czynności zmierzających do nadania biegu wniesionemu przez pozwaną zażaleniu.

Podkreślić trzeba, że w świetle przepisów ustawy o skardze na przewlekłość warunkiem zasadności skargi na przewlekłość jest niezakończenie postępowania w „rozsądnym” terminie, a nie niepodjęcie przez sąd jakiegokolwiek czynności procesowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2014 r., III SPP 229/14, LEX nr 1598704). W ocenie Sądu Najwyższego, upływ prawie 12 miesięcy od momentu przekazania Sądowi Apelacyjnemu akt sprawy do dnia wyznaczenia przez Sąd Apelacyjny posiedzenia w celu rozpoznania zażalenia na koszty procesu, nie daje podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania przed tym Sądem na podstawie art. 12 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o skardze na przewlekłość.

Oceniając termin oczekiwania strony pozwanej przez pryzmat przepisów ustawy o skardze na przewlekłość należy wziąć pod uwagę stopień „obciążenia” VI Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego „sprawami zażaleniowymi”. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Sądu Apelacyjnego w 2014 r. do VI Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego wpłynęło ogółem 6221 spraw zażaleniowych, a w okresie do końca września 2015 r. - 2030 zażaleń. Okres oczekiwania na wyznaczenie terminu

posiedzenia w 2014 r. wynosił około roku. Obecnie okres ten również wynosi około roku.

Uwzględniając przedstawioną wyżej argumentację oraz fakt, że skarga nie dotyczy rozpoznania istoty powództwa, ale wyłącznie kosztów procesu w stosunkowo niedużej kwocie, nieuzasadniającej rozpoznania zażalenia w pierwszej kolejności, Sąd Najwyższy uznał, że postępowanie zażaleniowe przed Sądem Apelacyjnym w niniejszej sprawie, sygn. akt VI ACz .../14, nie jest dotknięte przewlekłością i na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość oddalił skargę.

kc